

Αποκατάσταση και Επανάχρηση της Καπναποθήκης
Πορτοκάλογλου στη Δράμα
Β' Μέρος

Κατερίνα Ριτζούλη, επίκουρη καθηγήτρια ΤΑΜ ΔΠΘ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

1. Κριτήρια αξιολόγησης

- i. Κατηγορίες στοιχείων αξιολόγησης
 - a. Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Στοιχεία αξιόλογα – χρίζοντα επέμβασης – μη αξιόλογα)
 - b. Ειδική εφαρμογή των κριτηρίων (κείμενο και διαγράμματα – κατόψεις όλων των ορόφων και όψεις)
- ii. Κατάσταση διατήρησης
 - a. Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Καλή – μέτρια – κακή)
 - b. Ειδική εφαρμογή των σταδίων κατάστασης διατήρησης (κείμενο και διαγράμματα - κατόψεις όλων των ορόφων και όψεις)

Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

1. Εργασίες αποκατάστασης

i. Εξυγίανση φέροντος οργανισμού

a. Πρωτεύων οργανισμός (ήπιες ή δραστικές επεμβάσεις – φορέας και στέγη)

b. Αποκατάσταση δευτερευόντων στοιχείων

i. Μη φέροντα στοιχεία: πρόγραμμα επισκευών (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

ii. Κουφώματα και άλλα στοιχεία (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

iii. Επιχρίσματα και διάκοσμος (εξωτερικά και εσωτερικά)

iv. Σχέδια καθαιρέσεων – απομάκρυνσης φάσεων (όροφος)

2. Επανάχρηση

- i. Ψυχογεωγραφικός χάρτης – συνθετικές προθέσεις επανάχρησης – παραδείγματα εφαρμογής
- ii. Νέα χρήση – Κτιριολογικό πρόγραμμα
- iii. Σχεδιαστική πρόταση
- iv. Ειδικές μελέτες αποκατάστασης (διακόσμου, μηχανημάτων, μουσειολογικές, μουσειογραφικές).
- v. Μελέτη (ΔΕΙΑ) διαφορετικότητας, συμπερίληψης, ισότητας, προσβασιμότητας.

1. Κριτήρια αξιολόγησης

Κατηγορίες στοιχείων αξιολόγησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Στοιχεία αξιόλογα – χρίζοντα επέμβασης – μη αξιόλογα)

1. Αξιόλογα στοιχεία:

- Είναι τα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να διατηρηθούν
- πρώτη φάση – αυθεντικότητα
- υψηλής αισθητικής αξίας
- ίσως να συμπίπτει με την χρήση κάποιας σημαντικής ιστορικής περιόδου, ατόμου, γεγονότος

1. Κριτήρια αξιολόγησης

Κατηγορίες στοιχείων αξιολόγησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Στοιχεία αξιόλογα – χρίζοντα επέμβασης – μη αξιόλογα)

2. Στοιχεία που χρίζουν επέμβασης

- Αξιόλογα στοιχεία μεν, αλλά έχουν αλλοιωθεί σε μεγάλη έκταση (δομικά – διάκοσμος)
- Αλλοιωμένη τυπολογία ή μορφολογία
-

1. Κριτήρια αξιολόγησης

Κατηγορίες στοιχείων αξιολόγησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Στοιχεία αξιόλογα – χρήζοντα επέμβασης – μη αξιόλογα)

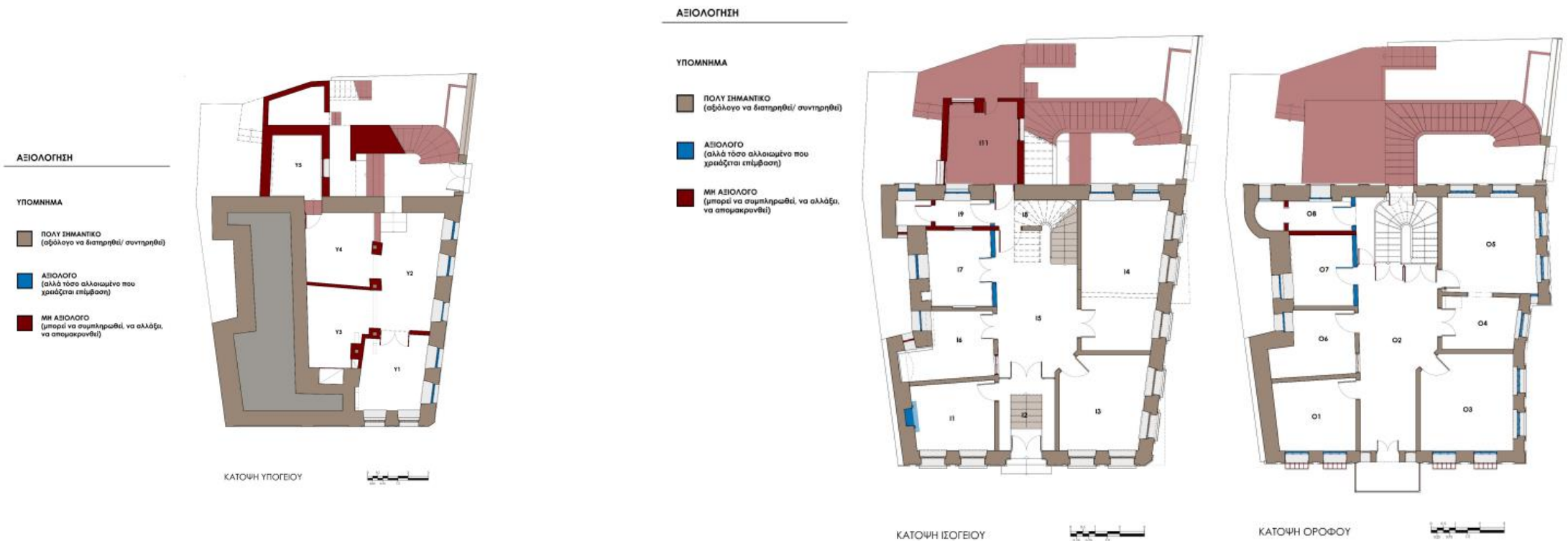
3. Μη αξιόλογα στοιχεία

- Μπορούν να απομακρυνθούν – έχουν αλλοιώσει τη μορφή ή την τυπολογία
- Είναι μεταβολές που δεν υπηρετούν τις αξίες του κτίριου
- Προκαλούν βλάβες (δομικές – αισθητικές)

1. Κριτήρια αξιολόγησης

Κατηγορίες στοιχείων αξιολόγησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Στοιχεία αξιόλογα – χρήζοντα επέμβασης – μη αξιόλογα)

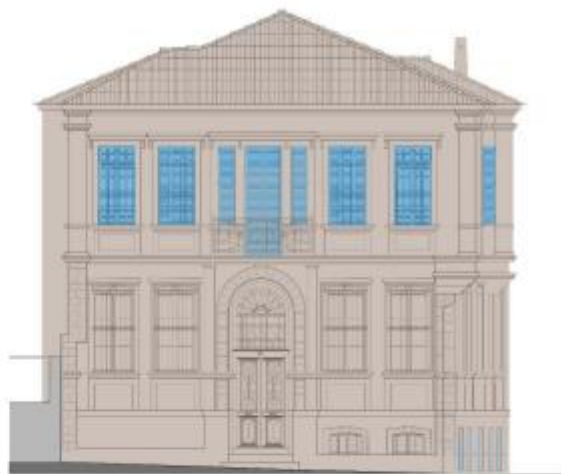
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

 ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ
(αξόλογο να διατηρηθεί/ συντηρηθεί)

 ΑΞΙΟΛΟΓΟ
(αλλά τόσο αλλοιωμένο που
χρειάζεται επίμβαση)

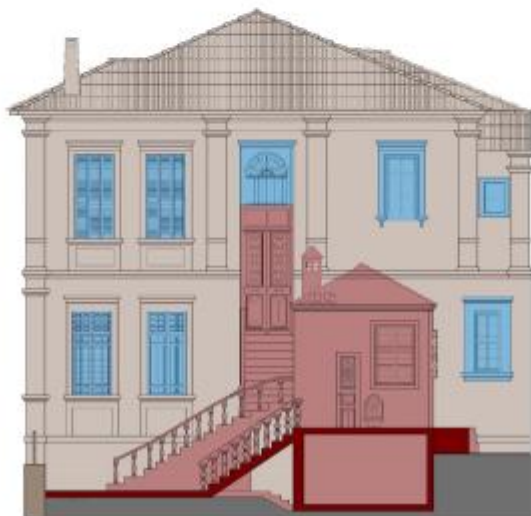
 ΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΟ
(μπορεί να συμπληρωθεί, να αλλάξει,
να απομακρυνθεί)

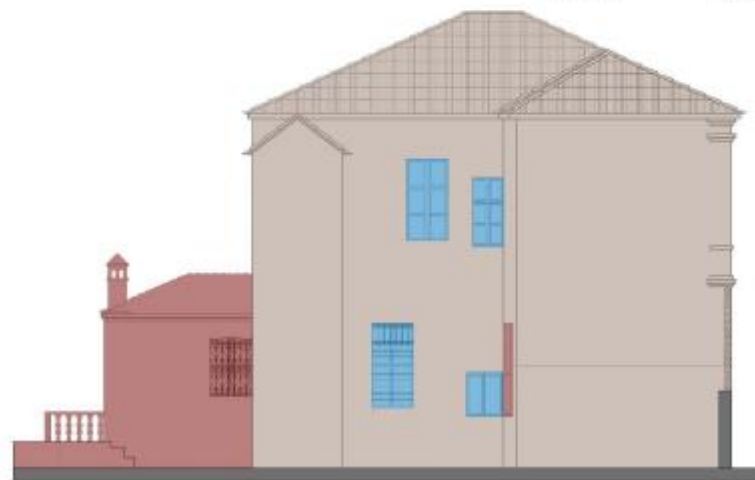
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ

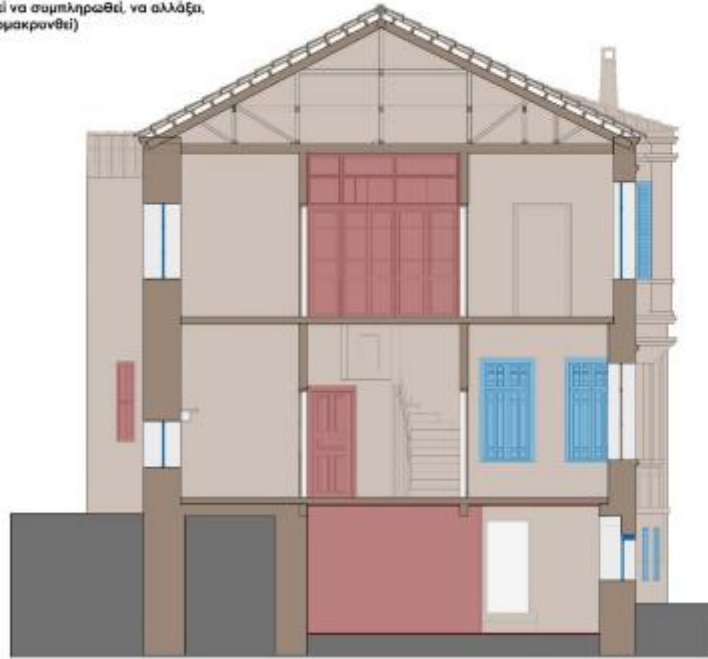
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ
(σφάλολογο να διατηρηθεί/ συντηρηθεί)
- ΑΞΙΟΛΟΓΟ
(αλλά τόσο αλλοιωμένο που
χρειάζεται επίμβαση)
- ΜΗ ΑΞΙΟΛΟΓΟ
(μπορεί να συμπληρωθεί, να αλλάξει,
να απομακρυνθεί)

ΤΟΜΗ Α-Α

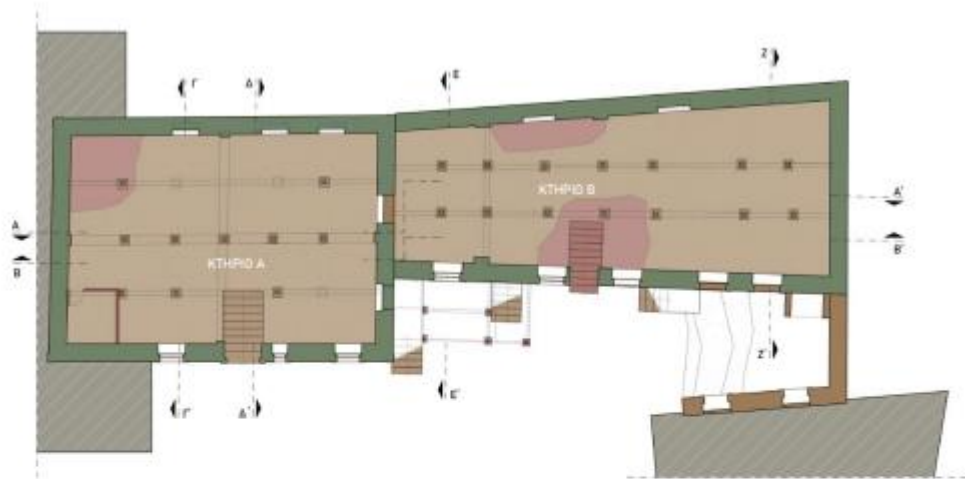
ΤΟΜΗ Β-Β

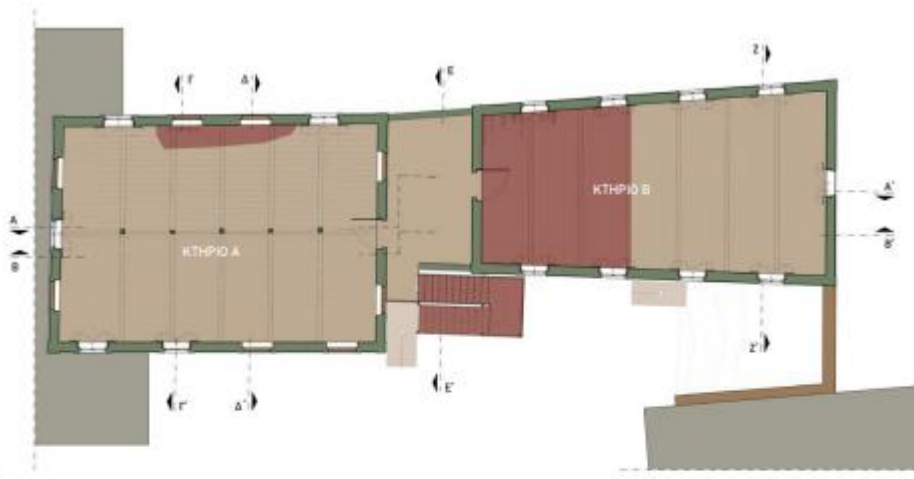
i. Κατάσταση διατήρησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Καλή – μέτρια – κακή)

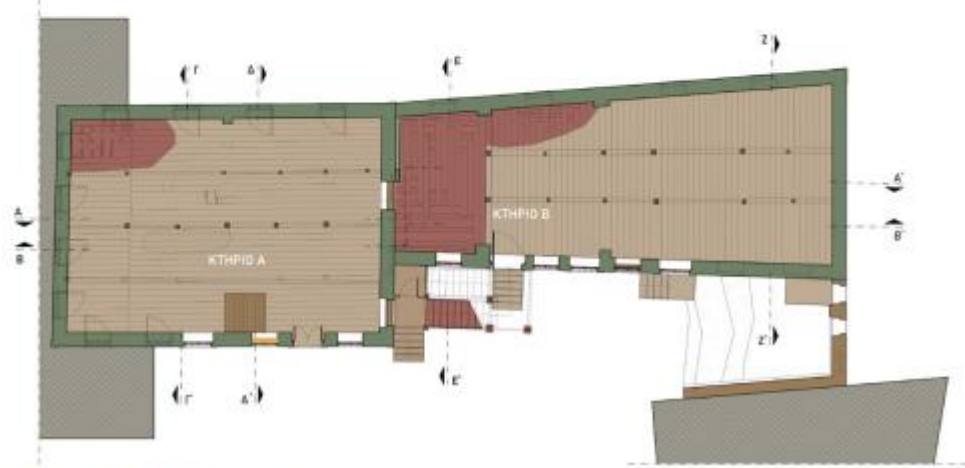
- 1. Καλή:** Στατική επάρκεια, αισθητική ολότητα, αυθεντικότητα στην υλική υπόσταση
- 2. Μέτρια:** Μικρές αντιστρέψιμες αλλοιώσεις, παθολογία,
- 3. Κακή:** Αστοχίες στη στατικότητα, πολλαπλές αισθητικές αλλοιώσεις, μη αντιστρέψιμες επεμβάσεις, μη αντιμετωπίσιμη παθολογία

ΚΑΤΩΦΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ ΖΩΙΔΗ

ΚΑΤΩΦΗ ΟΡΟΦΟΥ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ ΖΩΙΔΗ

ΚΑΤΩΦΗ ΕΣΘΛΕΙΟΥ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ ΖΩΙΔΗ

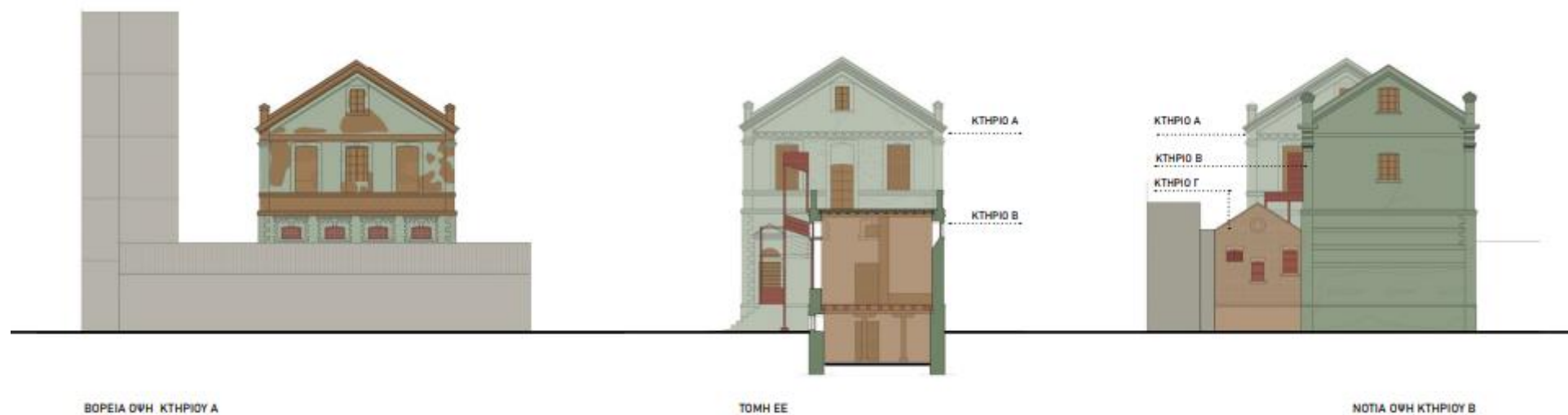
ΔΥΤΙΚΗ ΟΥΝΗ ΚΤΗΡΙΩΝ Α & Β

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

		Α ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ			Β ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ			Γ ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

i. Κατάσταση διατήρησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Καλή – μέτρια – κακή)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

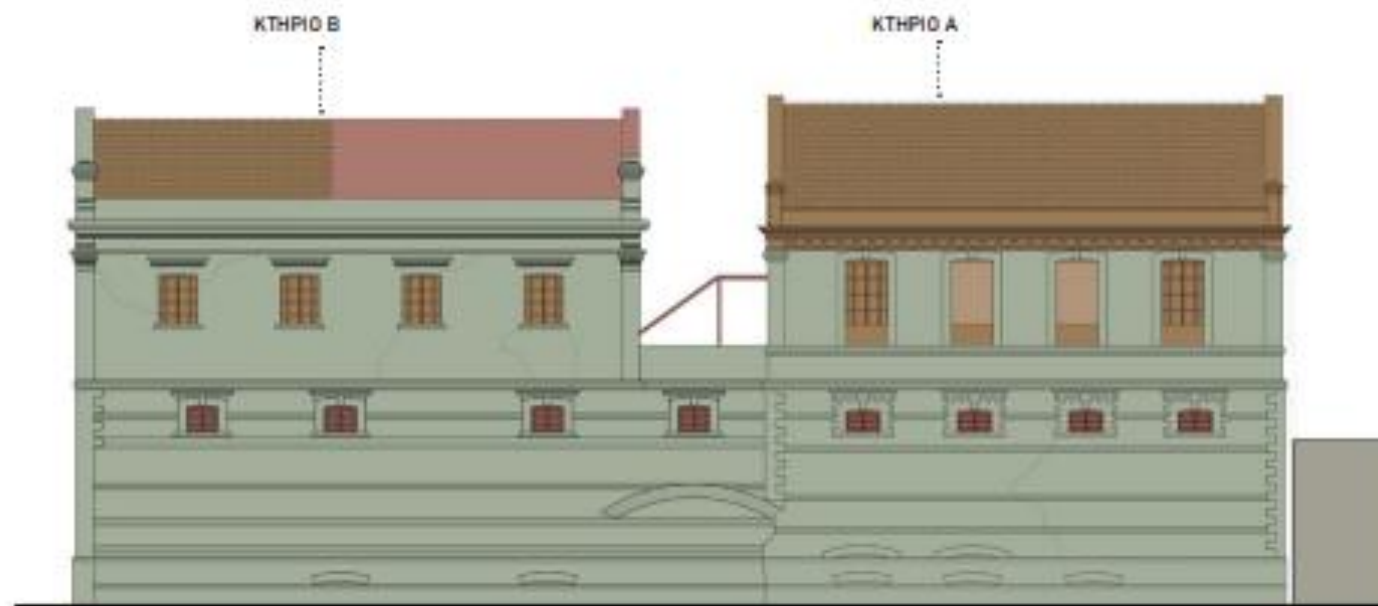
  Α ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

  Β ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

  Γ ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

i. Κατάσταση διατήρησης

Γενικός προσδιορισμός των κριτηρίων (Καλή – μέτρια – κακή)

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΩΗ ΚΤΗΡΙΩΝ Α & Β

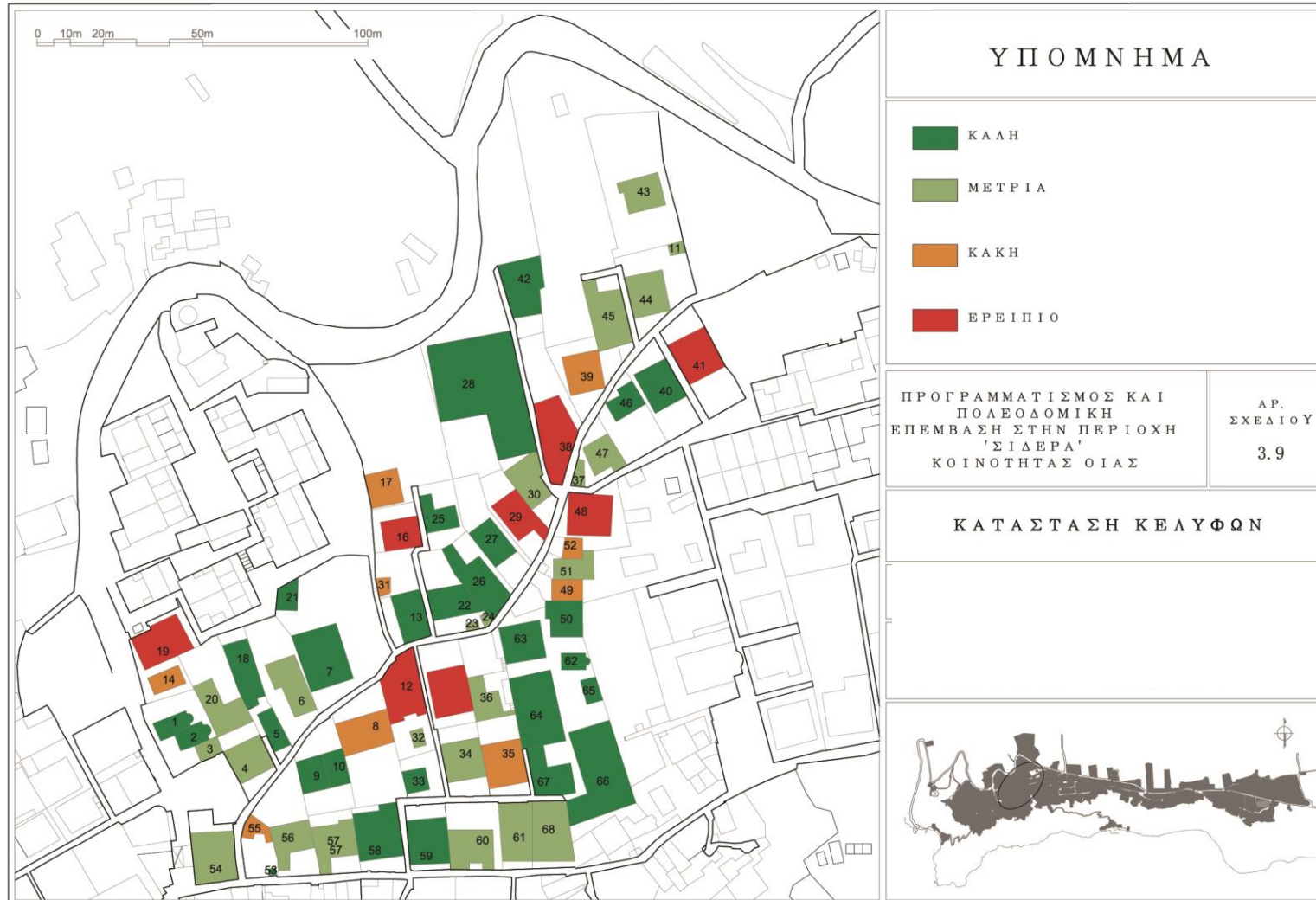
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

■ ■ Α ΣΧΕΤΙΚΑ ΚΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

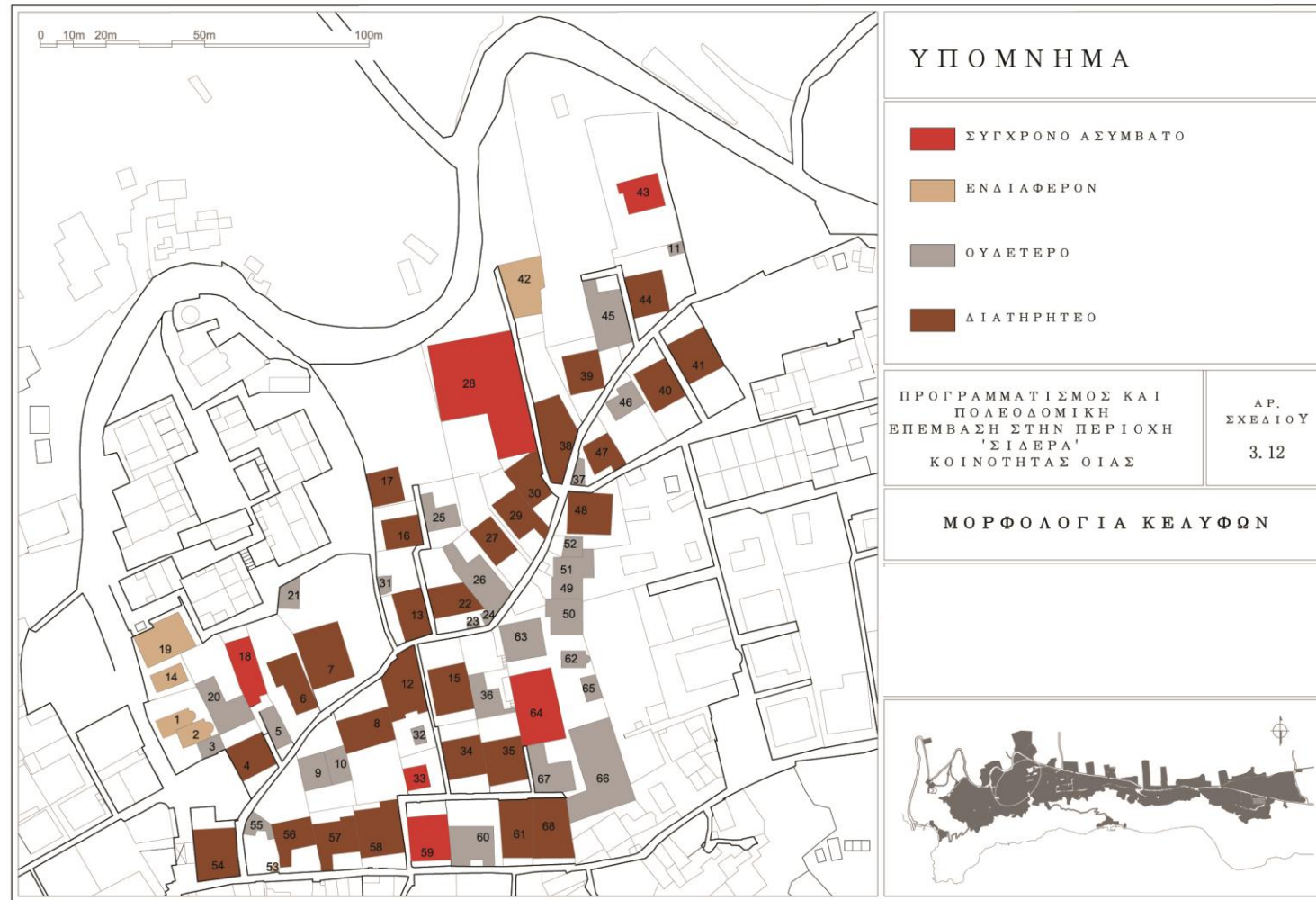
■ ■ Β ΜΕΤΡΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

■ ■ Γ ΚΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

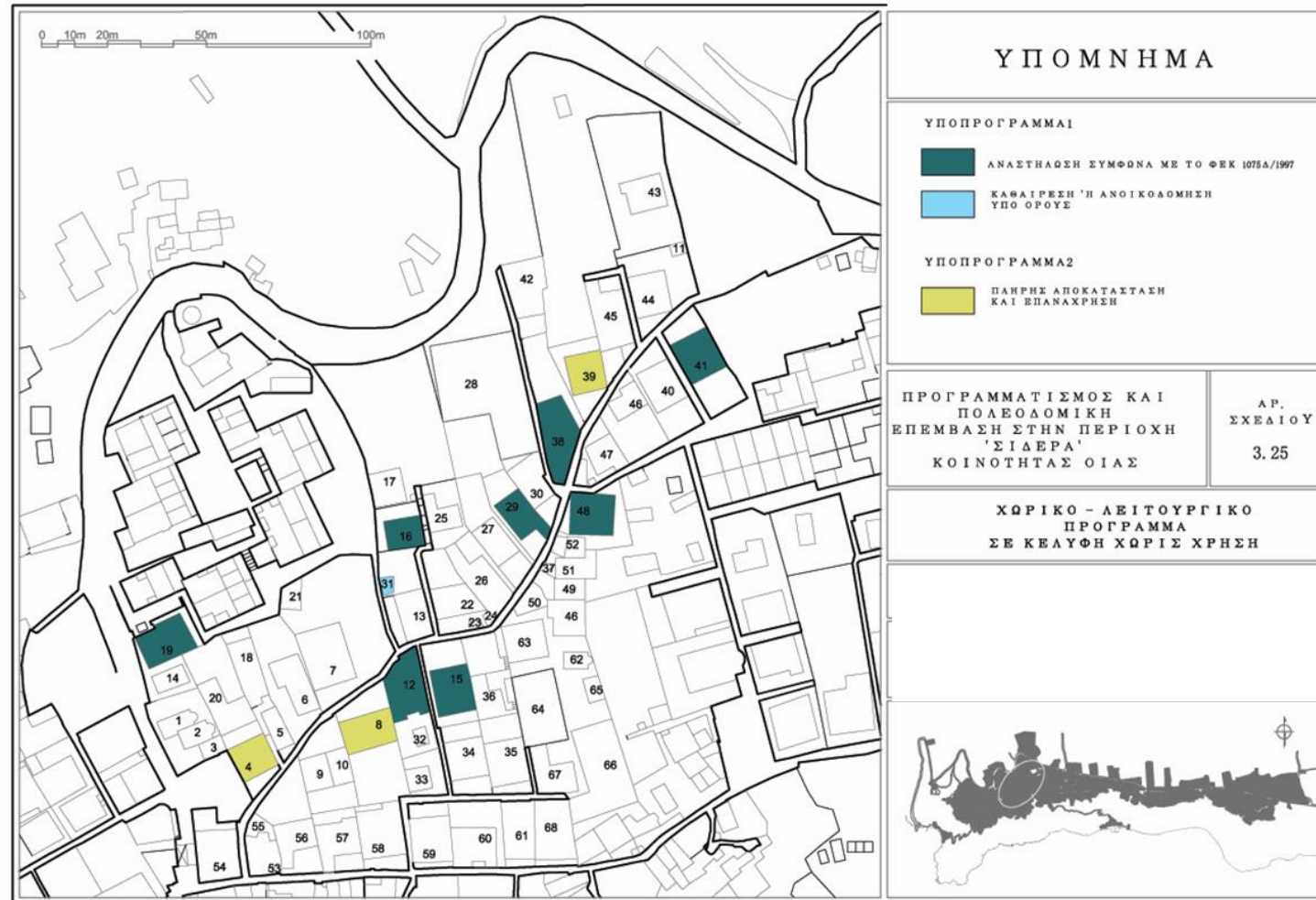
Εφαρμογή ίδιας μεθοδολογίας σε ιστορικούς τόπους...

Εφαρμογή ίδιας μεθοδολογίας σε ιστορικούς τόπους...

Εφαρμογή ίδιας μεθοδολογίας σε ιστορικούς τόπους...

Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

1. Εργασίες αποκατάστασης

i. Εξυγίανση φέροντα οργανισμού

a. Πρωτεύων οργανισμός (ήπιες ή δραστικές επεμβάσεις – φορέας και στέγη)

b. Αποκατάσταση δευτερευόντων στοιχείων

i. Μη φέροντα στοιχεία: πρόγραμμα επισκευών (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

ii. Κουφώματα και άλλα στοιχεία (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

iii. Επιχρίσματα και διάκοσμος (εξωτερικά και εσωτερικά)

iv. Σχέδια καθαιρέσεων – απομάκρυνσης φάσεων (όροφος)

1. Εργασίες αποκατάστασης

Εξυγίανση φέροντα οργανισμού

- Σε μια διεπιστημονική συνεργασία συμμετέχουν όλες οι σχετικές ειδικότητες.

Άρα:

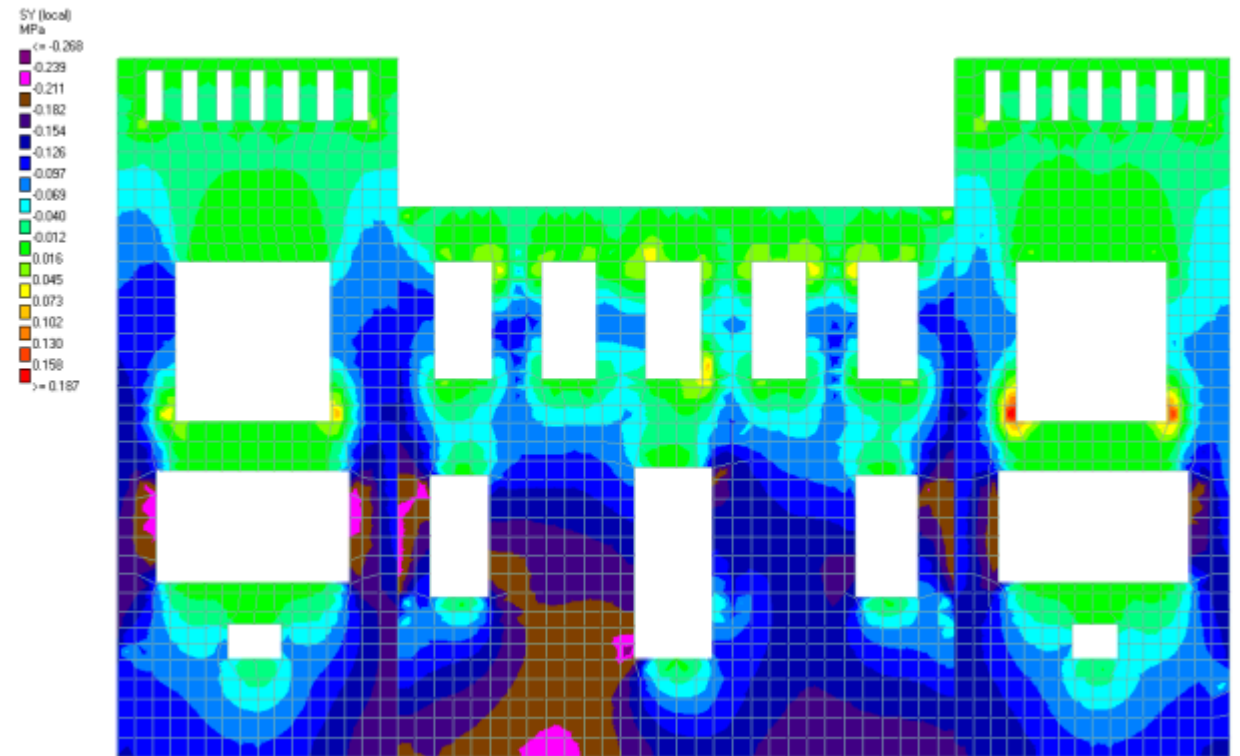
Πολιτικός μηχανικός:

❖ Εκτίμηση της συμπεριφοράς του κτιρίου:

Μόνιμα φορτία: ίδιον βάρος, μόνιμο φορτίο, κινητά φορτία, φορτία ανέμου και χιονιού, σεισμικά φορτία, συνδυασμοί φορτίσεων

Στατική επάρκεια με τρισδιάστατο προσομοίωμα

ΤΟΙΧΙΟ-1

LOAD COMB 201 SEISMIC 1: G+0.6Q+Ez+0.3Ex

Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

1. Εργασίες αποκατάστασης

i. Εξυγίανση φέροντα οργανισμού

a. Πρωτεύων οργανισμός (ήπιες ή δραστικές επεμβάσεις – φορέας και στέγη)

Αποκατάσταση λιθοδομών

Αποκατάσταση ξύλινου φέροντος οργανισμού: υποστυλώματα – δοκοί – (συμπεριλαμβάνω και τα πατώματα)

Αποκατάσταση στέγης

Ε. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

1. Εργασίες αποκατάστασης

b. Αποκατάσταση δευτερευόντων στοιχείων

ii. Κουφώματα και άλλα στοιχεία (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

iii. Επιχρίσματα και διάκοσμος (εξωτερικά και εσωτερικά)

1. Εργασίες αποκατάστασης

ii. Κουφώματα και άλλα στοιχεία (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

Το ξύλο έχει πολύ μεγάλη αντοχή-

Δεν αντικαθιστούμε αυθεντικά κουφώματα, παραθυρόφυλλα, θύρες κ.α. Αντ' αυτού αντικαθιστούμε τα φθαρμένα στοιχεία του.

Όταν υπάρχουν πολλά κουφώματα σε εξαιρετικά κακή κατάσταση τα αντικαθιστούμε αλλά κρατάμε το καλύτερα διατηρημένο ως 'μάρτυρα'

1. Εργασίες αποκατάστασης

ii. Κουφώματα και άλλα στοιχεία (εστιάζω στον όροφο μελέτης)

1. Εργασίες αποκατάστασης

- Σε μια διεπιστημονική συνεργασία συμμετέχουν όλες οι σχετικές ειδικότητες.

Άρα:

Πολιτικός μηχανικός:

❖ Εκτίμηση μηχανικών ιδιοτήτων των υλικών υφιστάμενης κατάστασης: αντοχές λιθοσωμάτων και κονιαμάτων

Εικόνα 14- Τυπικές τομές λιθοδομής

1. Εργασίες αποκατάστασης

Πολιτικός μηχανικός και συντηρητής στέλνουν δείγματα από κάθε κονίαμα:

Εκεί συνεργάζονται: γεωλόγος, χημικός, πολιτικός μηχανικός κ.α. για να αναλύσουν τα κονιάματα και να προτείνουν νέα συμβατά.

επιχρισμάτων και σύνδεσης

- Μικροσκοπική εξέταση
- Χημική εξέταση
- Ορυκτολογική εξέταση κ.α.

Πίνακας 1. Περιγραφή από τα τρία δείγματα που μελετήθηκαν

a/a	Κωδικός	Περιγραφή	Φωτογραφία
1	DW_01	Δείγμα κονιάματος (μάλλον τσιμεντοκονίαμα) από τον εξωτερικό χώρο Μέγαρο WIX, Καβάλα	
2	DW_02	Δείγμα κονιάματος από τον εξωτερικό χώρο του 1 ^{ου} ορόφου Μέγαρο WIX, Καβάλα	
3	DW_03	Δείγμα κονιάματος από τον εσωτερικό χώρο Μέγαρο WIX, Καβάλα	

1. Εργασίες αποκατάστασης

Συντηρητής έργων τέχνης, εξετάζει σε σημεία για την ύπαρξη ζωγραφικού διακόσμου:

Αποκαλύπτει τις διαφορετικές φάσεις του ζωγραφικού διακόσμου

Τις αποτυπώνει και τις απαριθμεί.

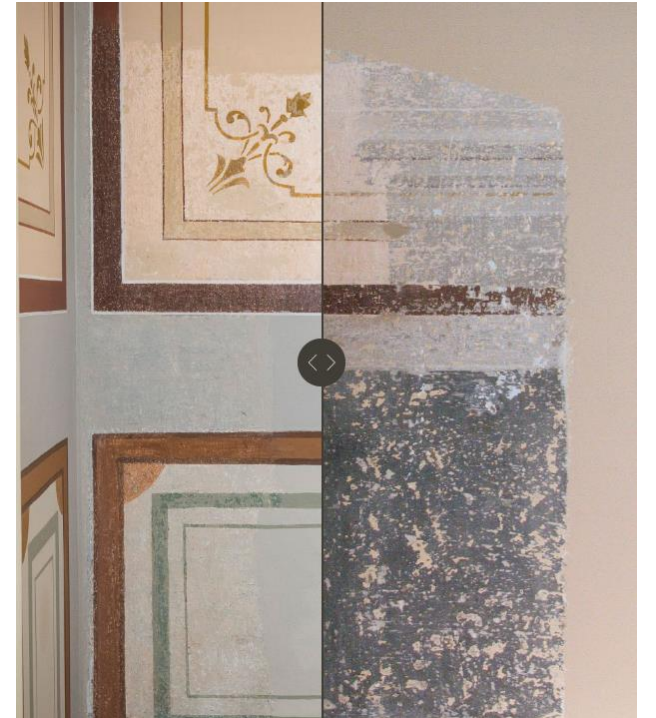
Τελικά προτείνει την κατάλληλη φάση για την αποκατάσταση

Αφήνει «μάρτυρες» για τις υπόλοιπες φάσεις.

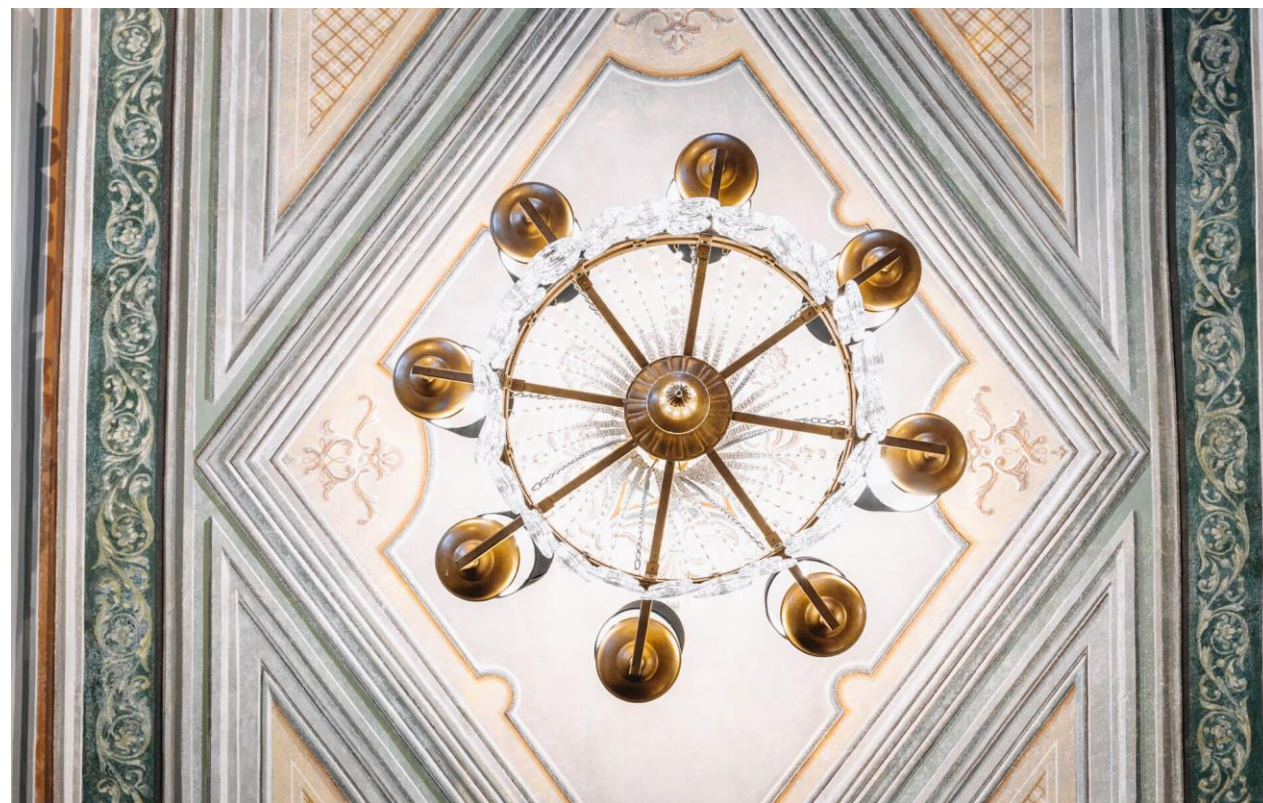

<https://1905.gr/gallery/>

1. Εργασίες αποκατάστασης

Ζωγράφος, επαναζωγραφίζει εφόσον
κριθεί απαραίτητο:

1. Εργασίες αποκατάστασης

Μηχανολόγος μηχανικός για την αποκατάσταση των μηχανολογικών στοιχείων:

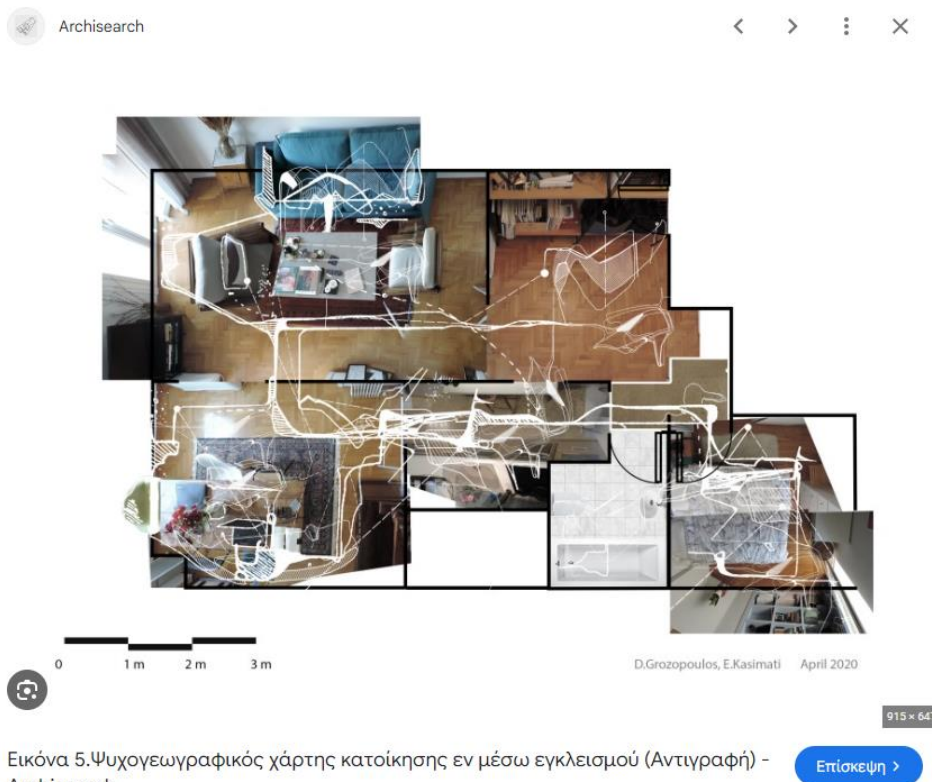
https://www.youtube.com/watch?v=BBSsvHEYKWk&ab_channel=%CE%95%CE%A1%CE%A4%CE%91.%CE%95.

2. Επανάχρηση

- i. Ψυχογεωγραφικός χάρτης – συνθετικές προθέσεις επανάχρησης – παραδείγματα εφαρμογής
- ii. Νέα χρήση – Κτιριολογικό πρόγραμμα
- iii. Σχεδιαστική πρόταση (κατόψεις, όψεις, τομές)
- iv. Ειδικές μελέτες αποκατάστασης (διακόσμου, μηχανημάτων, μουσειολογικές, μουσειογραφικές).
- v. Μελέτη (ΔΕΙΑ) διαφορετικότητας, συμπερίληψης, ισότητας, προσβασιμότητας.

2. Επανάχρηση

ι. Ψυχογεωγραφικός χάρτης – συνθετικές προθέσεις επανάχρησης – παραδείγματα εφαρμογής

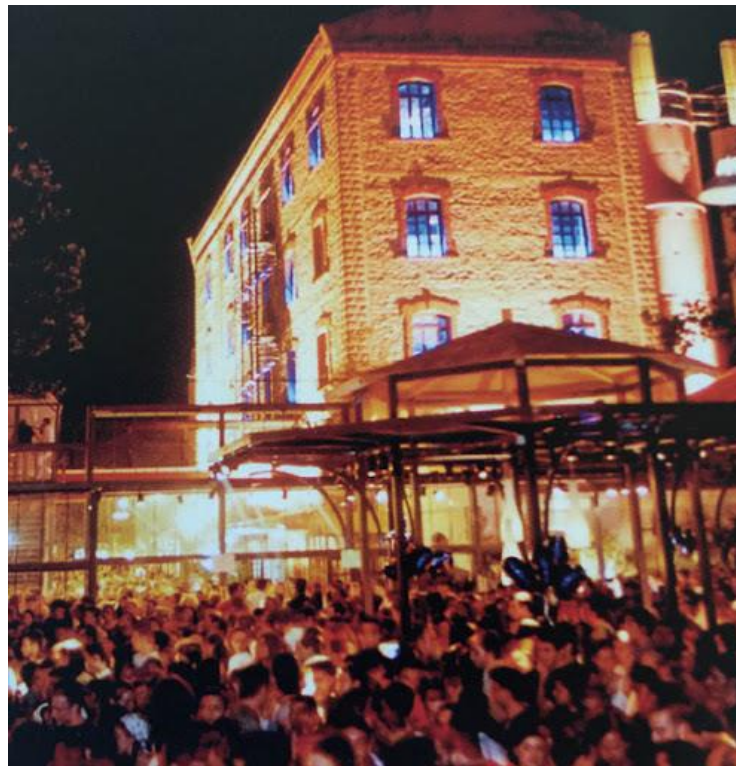
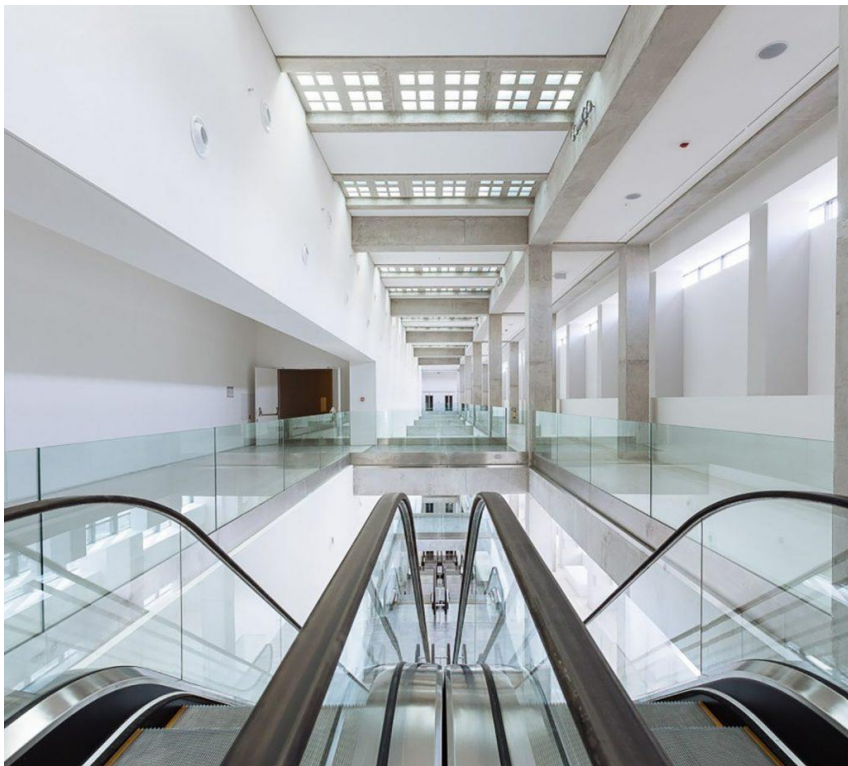

Εικόνα 5. Ψυχογεωγραφικός χάρτης κατοίκησης εν μέσω εγκλεισμού (Αντιγραφή) - Archisearch

Μοντέλο επανάχρησης. Εργασίες εγκατάστασης στο αίθριο του Καπνεργοστασίου στη Λενορμάν. Φωτογραφία © Ναταλία Τσουκαλά, Ευγενική παραχώρηση NEON. Πηγή Εικόνας: <https://www.lifo.gr/culture/eikastika/palio-dimosio-karnergostasio-tis-lenorman-ypodehetai-erga-59-kallitehnon-ap-olo>

2. Επανάχρηση

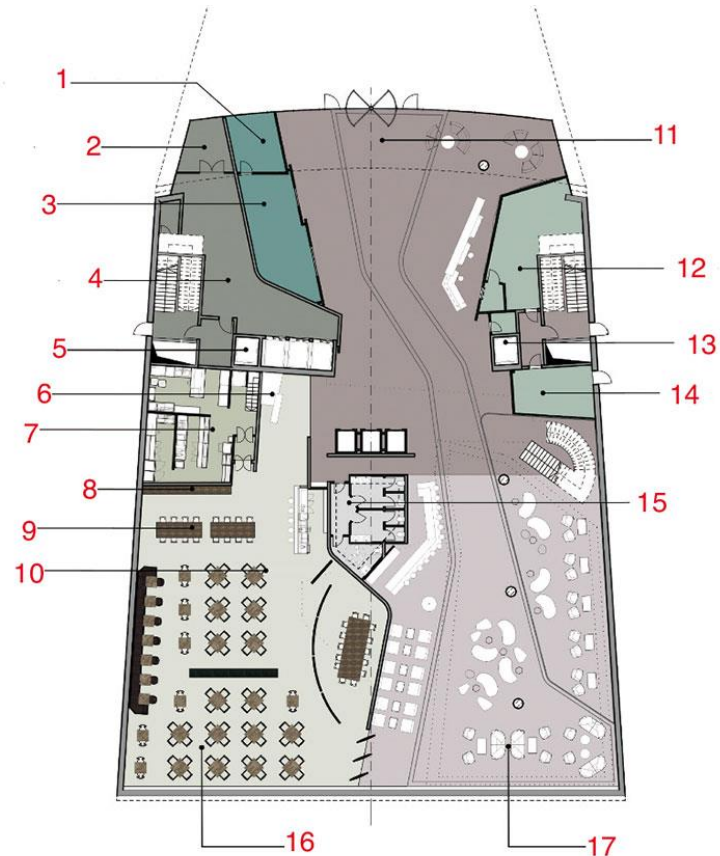
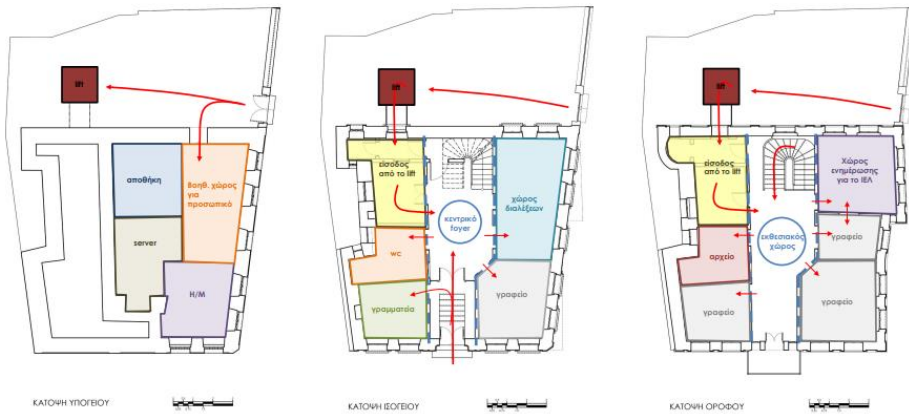

2. Επανάχρηση

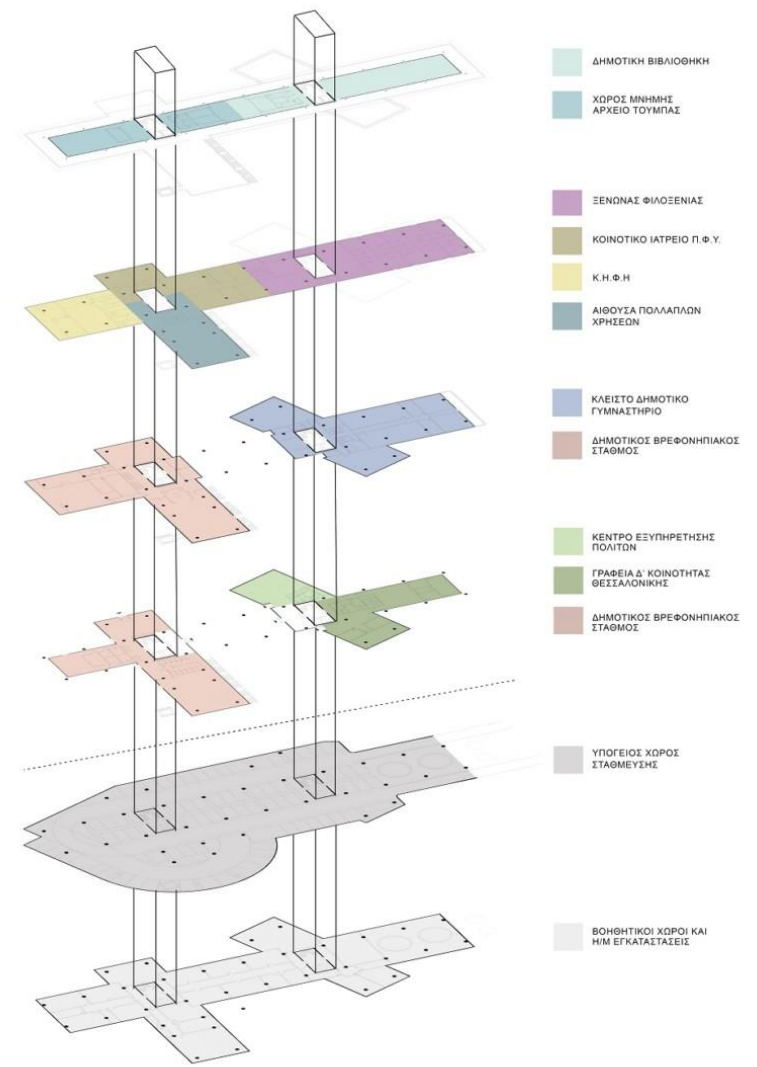
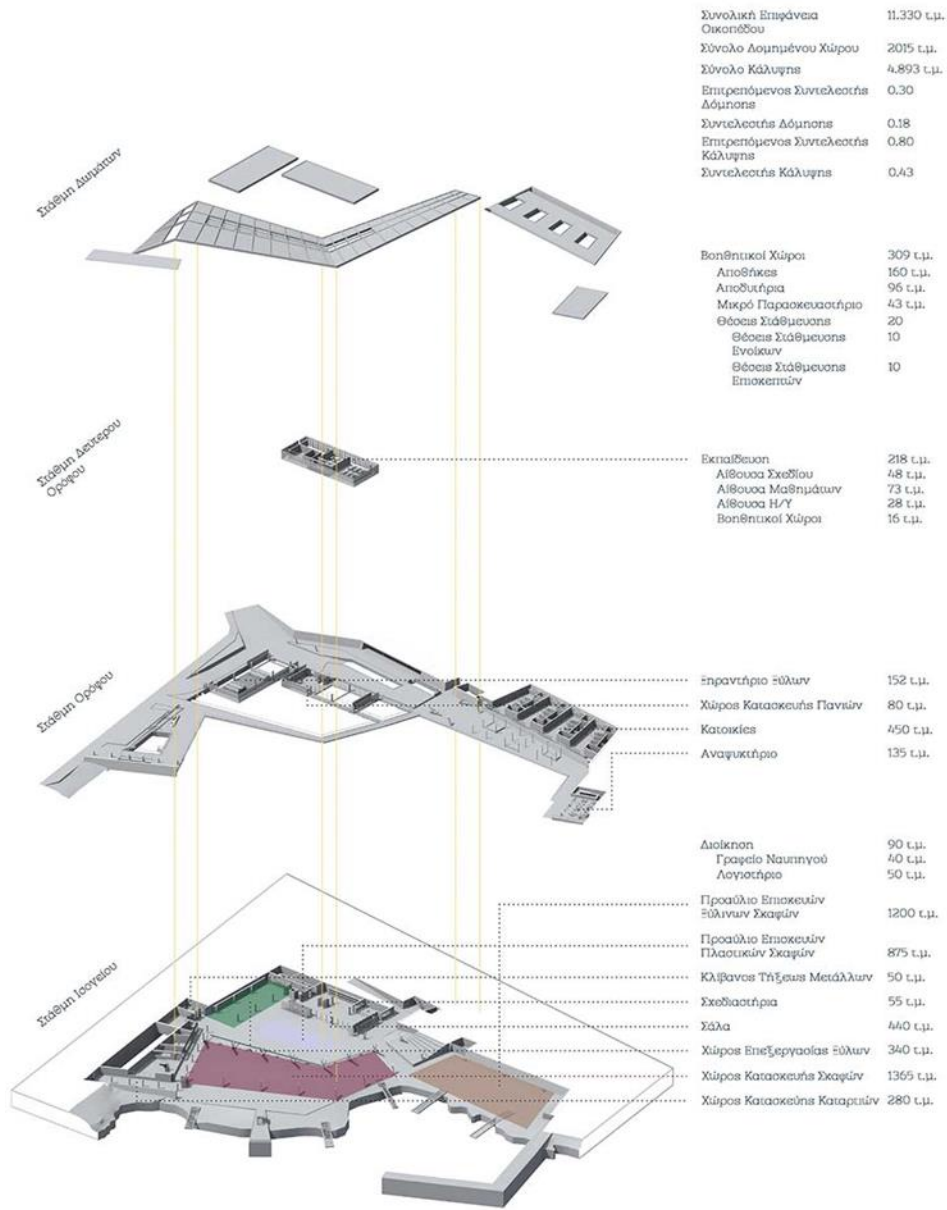
ASPECT OF THE INTERIOR DESIGN OF A SEA VIEW LOFT-TYPE APARTMENT.

2. Επανάχρηση

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

1. Αποθήκη καταστήματος.
2. Είσοδος κατοικιών.
3. Κατάστημα.
4. Χώρος υποδοχής.
5. Υπηρεσιακός ανελκυστήρας ξενοδοχείου.
6. Εξυπηρέτηση πελατών.
7. Κουζίνα.
8. Πάγκος μαγειρέματος.
9. Μπουφές.
10. Ιδιωτικό εστιατόριο.
11. Είσοδος και χώρος υποδοχής ξενοδοχείου.
12. Γραφεία προσωπικού.
13. Ανελκυστήρας.
14. Φύλαξη αποσκευών.
15. Τουαλέτες.
16. Εστιατόριο.
17. Κοινόχρηστο καθιστικό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΧΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ

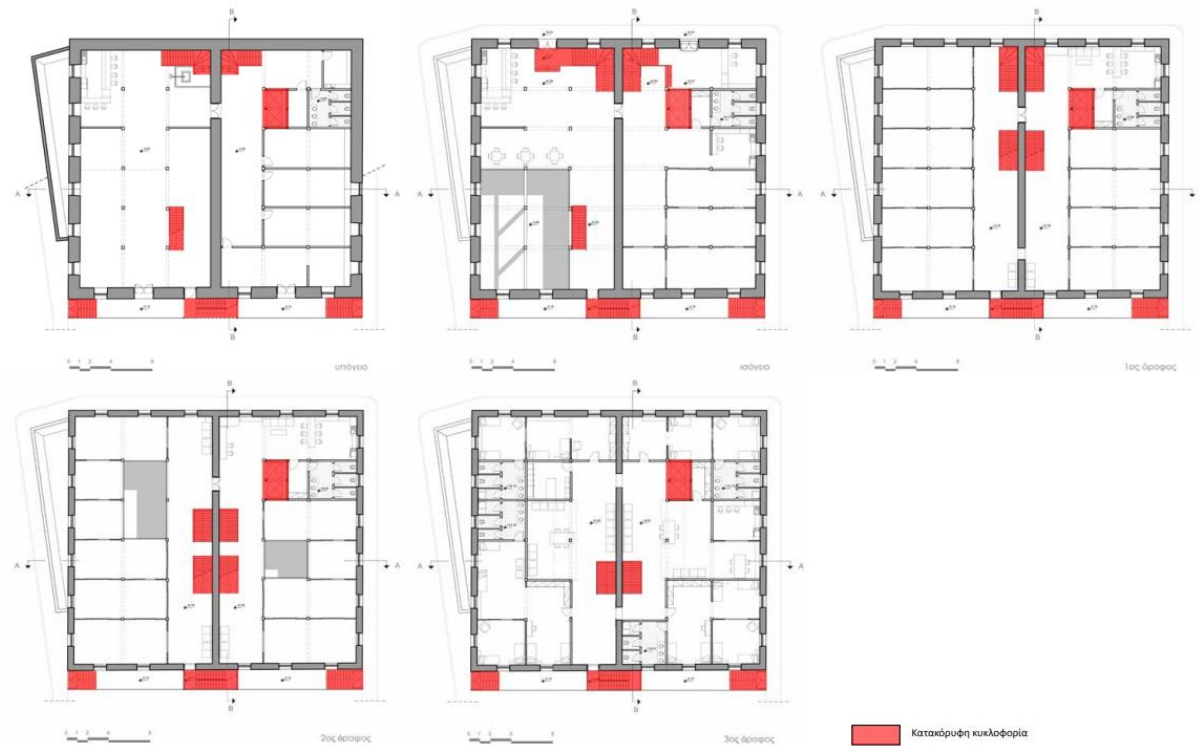
2. Επανάχρηση

Εκ. 2 Διάγραμμα κτηριολογικού προγράμματος και ένταξη του στους υφιστάμενους χώρους του μνημείου.

Νέα χρήση – Κτιριολογικό πρόγραμμα

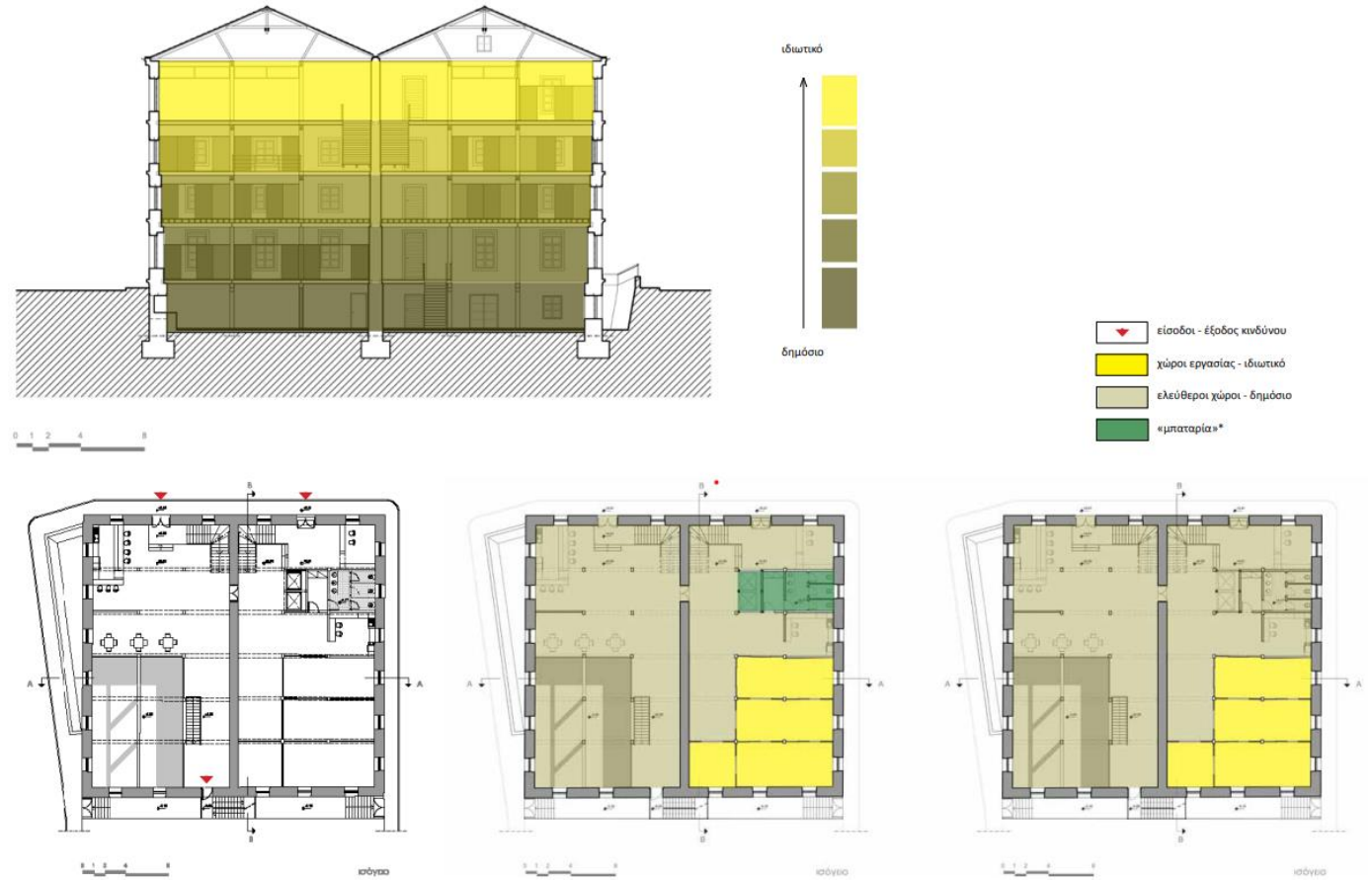
Διαγράμματα κατακόρυφης κυκλοφορίας

Νέα χρήση – Κτιριολογικό πρόγραμμα

Διαγράμματα ιεράρχησης

❖ Ιεράρχηση ιδιωτικότητας χώρων

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ

* ορίζεται η κατακόρυφη κυκλοφορία (ανεκμιστήρες) και τα wc

243

Πρόταση σύγχρονων προσθηκών

Εικόνες έμπνευσης για την ένταξη ανελευστήρα σε περιβάλλον ιστορικού κτιρίου - μνημείου

